

A VILÁG

ELŐFIZETESI ÁRA POSTÁN SZÁLLITVA VÁLLALATOKNAK ÉS PÉNZINTÉZETEKNEK 1000 LEI.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. PAP TIBOR

TELEFONSZÁM: 2835

TÖRVÉNYSZÉKI LAJSTROMOZÁSI SZÁM: 53
DOSAR No. 3814. TRIB. CLUJ.

Kiadóhivatal: Cluj, Calea Moșilor 81. sz.

„Nem lehet a küszöbök alá csusztatott levelekkel hatást elérni“

A román sajtó a külföldi propaganda ellen

Abból az alkalomból, hogy a kormány erélyesen állást foglalt az országban tapasztalható külföldi propaganda ellen, a román sajtó érdekes cikkeket közöl erről a propagandáról.

A „Romania“ a következőket írja:

Románia a tökéletes és lojális semlegesség jelében áll a két hadviselő tábor között azzal az elhatározással, hogy legelszántabban megvédi nemzeti és területi jogait. Ez alkotja a román külpolitika kulcsát és ebből az álláspontjából semmi sem fogja kimozdítani.

Legkevésbé fogja pedig az a komolytalan manőver, amely azt képzelet, hogy a bucurești lakások küszöbei alatt becsusztatott levelek mást érnek el, mint a román ember megvető közömbösségét, mint-hogy a román természetéből kifolyólag anélkül is kételkedő és gyanakvó.

A román kormány erélyes tilalma ez ellen a naponta ismétlődő propaganda-üzemek ellen, megfélel a román ember spontán érzéseinek és mély felháborodásának az effajta akciók ellen, amik egyáltalában nem érik el céljaikat, hanem igen gyakran éppen visszajárak azok szerzői ellen. Ez fog megtörténni — tartunk tőle — most is, ha a propagandisták nem hagynak fel tévedéseikkel.

A „Jurnalul“ ezeket írja:

Pár nappal ezelőtt már felhívtuk a figyelmet arra a propagandára, amit országunkban kifejtenek, minden kimélet nélkül, Romániának mint semleges országnak kárára. Április 7-én már ezt írtuk: „Az a kísérlet, hogy olyan utakra vonsszólják a közönséget, amikre soha sem lépett, nem elegáns eljárás egy semleges országgal szemben, mint amilyen Románia.“

Akkor nem mondhatunk többet. Szó volt egy „Paris Noir“ című lap nyomásáról és terjesztéséről, amely nem volt egyéb, mint a „Paris Soir“ nevű nagy francia lap rosszhiszemű utánzata és nagy anyag propaganda-cikket tartalmazott. Elég volt természetesen, ha csak felületesen is rápillantottunk erre a lapra, hogy lássuk, hogy a lap nem Párisból érkezett. Amikor az egész román sajtó cenzurán

megy át és amikor minden újság arra törekszik, hogy az egyensúly-magatartását megőrizze, amikor fékezi rokonszenveit és gyakran szembeszegül a közönség érzelmeivel — nem engedhető meg, hogy egyes fórumok meg nem cenzurázott nyomtatványokat terjesszenek, amelyeknek az a céljuk, hogy kilendítsék a közszellemet azokról a vágányokról, amikre 1916-ban helyezkedett és miken habozás nélkül megmaradt.

Amit mi magunkra kényszerítünk önmagunk, azt tegyék meg azok

is, akik azt hiszik, hogy Románia a propaganda terrénuma, olyan ügyért, ami nem az övé.

Románia semleges marad, mert nincs semmi követelménye. Románia felkészül, mert nincs amit átengedjen.

Amint holnap készen állunk arra, hogy bármely katonai támadással szembe nézzünk, úgy ma ellen kell állanunk a szellemi támadásnak, amiket ez a propaganda megkísérel. A minisztertanács határozatát az egész közvélemény lelkesedéssel üdvözlöi.

Ha Németország július 1-ig nem győz, novemberre vége lesz a háborúnak

mondta Henderson v. berlini nagykövet

Newyorkból jelentik: Newille Henderson, akinek ismeretes könyve most jelent meg berlini éveiről, amelyet mint angol nagykövet töltött a német fővárosban, az amerikai írók meghívására Newyorkba utazott, ahol vacsorát rendeztek tiszteletére.

Henderson beszédet mondott, amelybe többek között a következőket hangoztatta:

— Németország nemcsak le akarja győzni Angliát, de meg akarja semmisíteni a brit világbirodalmat. Ezért ha Anglia nem ment volna bele a háborúba, saját magánknak lett volna árulója. A nemzeti szocializmus szellemét német ifjuság

hordozza, amely valósággal hipnotizálva van. A hipnozis ereje a fajteória, amely a német nép fensőbb-ségét hirdeti és más népek megvetését.

Arra a kérdésre, hogy mennyi ideig tarthat a háború, Henderson így válaszolt:

— Ha Németország 1940 július 1-ig nem győz, akkor elvesztette a háborút és a háború 1940 novemberére véget ér. Nem lehet azonban egy olyan hatalmas államot, mint Németország, febecsülni és nem lehet olyan könnyen levern. Ostobaság volna azt hinni, hogy a németek fellázadnak a nemzeti szocializmus vagy Hitler ellen.

Zilahy Lajos fölényes hangu nyilatkozata, akit azzal vádolt meg egy képviselő, hogy a „Halálos tavasz“ „megfertőzte a nemzet lelkét“

„Mi azt valljuk, hogy magyarnak lenni nem név, nem származás, nem koponya alkat, hanem lelki magatartás“

Budapestről jelentik: Érdekes „irodalmi vitája“ támadt a magyar fővárosnak; Zilahy Lajost a magyar irodalom kitűnőségét azzal

vádolta meg Keck Antal országgyűlési képviselő, hogy a „Halálos tavasz“ című filmjével a „nemzet lelkét fertőzte meg“. A képviselő

vádja nagy feltűnést keltett, hiszen Zilahy Lajos „Halálos tavasz“ című filmjét a hasonló című regényéből dolgozta fel és a regény pár év alatt — tizenkét nyelven jelent meg. És mindenütt hatalmas sikert ért el. A film olyan sikert hozott — mint eddig egyetlen magyar film sem. A külföld is lekötötte a filmet és a közeli hetekben kezdik meg Párisban forgatni a „Halálos tavasz“ francia változatát. Ezt a klemekedő sikert akarta érthetetlen módon megtorpedózni Keck Antal képviselő, akinek vádjára a következő fölényes hangú választ adta a sajtó munkatársai előtt Zilahy Lajos:

— Hogy mit szölok hozzá? Ott kellene kezdenem, hogy valami husz évvel ezelőtt egy éjszaka az elhagyott Rákóczi-úton három tányérsapkás és vasbotos diák meg-támadott és a falnak szorítva igazoltatott, hogy magyar vagyok-e. Rendőr lépett közben, aki mindnyájunk nevét felírta. Támadóim egyikét Hamburgernek, a másikat Dürnbergernek, a harmadikat Hirtzának hívták, tudniillik husz év óta szakadatlanul folyik a magyar írói szellem vasbotos igazoltatása ennek Dürnberger-Keck vonalnak a részéről. Ez az állandó és durva terror minket magyar írókat (azt hiszem joggal beszéltek többes számban) soha nem ugratott be semmiféle német vagy sváb gyűlöletbe és ez teljesen rajtunk mullott. Mert mi azt valljuk, hogy magyarnak lenni nem név, nem származás, nem koponya alkat, hanem lelki magatartás. Mi azt valljuk, hogy az asszimiláció nem önámítás és üres hit, hanem súlyos, nagy valóság, lelki magatartás. De éppen ami e lelki magatartást illeti — ha meg engedi Keck képviselő ur, hogy ehhez a magyar kérdéshez tisztességteljesen én is hozzájárjak — nem véletlenül gyanis, hogy husz év óta a magyar szellemet nem a Beöthy Zoltok, Ravasz Lászlók, Szegfű Gyulák és az európai színvonalon álló hivataltos magyar kritikusok igazoltatják szellemiségükben és magyarságukban, hanem ezek a vasbotosok.

— Ami a konkrét kérdést illeti, két eset lehetséges. Vagy a mai Né-

A világ

eseményeiről

legjobban tájékozot

a „V i l á g“

metország esztétikája zuhant le váratlanul, hogy ugyanakkor Keck Antal ur erkölcsi mértéke vakító magasságba röppenjen, vagy pedig egyszerűen egy paksi ügyvéd esztétikai tudatlanságával állunk szemben. Mert kit fogadjak el ebben a fertőző szakkérdésben illetékesnek? A berlini Reichsschrifttumkammert, vagy a paksi ügyvéd urat? Nehéz döntenem, mert a szívem mégis az ügyvéd ur felé huz. Hiszen ő a magyar parlament tagja és mégis csak magyar testvérem. Ennél fogva az én magyarságom valami olyat sug nekem, hogy több számomra töle az ütés, mint onnan az elismerés. Mert bár jogi és igazságérzetem bizonyára sokkal csökevényesebb, mint az övé, nem vonom meg tőle azt a feltevést, hogy ebben a példátlan súlyos támadásban valami rosszul értetmezett erkölcsi szándék vezette.

Közbevetőleg megkérdeztük Zilahy Lajost, hogy vajon nem más-e a könyv és a film, már csak hatásában is?

Az író erre a kérdésre így felelt: — A képviselő urat ezen a ponton is meglepetés érte volna, ha a tájékozik. Mert amikor arra hivatkozik, hogy a „német filmirók, a német filmpolitika ezt a kérdést gyönyörűen megoldották“, természetesen nincs tudomása arról, hogy a német filmpolitika ebbe a megoldásban szóbanforgó szerény munkát is beillesztette. Tudniillik ugyanezt a filmet velünk közösen a németek is megkérték csinálni a Hunnia-filmgyárban, augusztus végén már aláírásra készen állottak a terjedelmes és bonyolult szerződések, de közbejött a háború. Hígyje el kérem, ez már nem is az az eset, amikor a pápa pápább akar lenni a pápánál.

— A támadás egyik pontja az ellen is tiltakozott, hogy például a magyar segédjegyző szerelmi bánatában leissza magát. Mit szól ehhez?

— Feltételezem, hogy Keck Antal ur jobban ismeri a magyar gentryt, mint én. Hiszen én csak Biharból származom. Ünnepelesen ígértem ennél fogva, hogy megírandó munkámban ezentúl a magyar gentryk dominálni fognak, azt is csak tökmagba. Segédjegyzők, vagy újságírók helyett a jövőben ezentúl csak cipőközéprészkesztők fognak szerepelni műveimben, nehogy a testületi szellemet megsértsem. Ami a női erkölcsöt és az átkos testi szerelmet illeti, az utcai lányokból is fehérruhás szüzeket fogok farni. Nehéz munka lesz, de a képviselő ur kedvéért ezt is megpróbálom. Munkámban nagy körültekintéssel fogok elmélyedni, közben időt adok neki, hogy Goethe, Dosztojevszkij, Maupassantot, vagy akár Huxleyt elolvassa és aztán kiírta.

Végül megkérdeztük Zilahy Lajost, hogy a maga részéről kíván-e valami folytatást adni ennek az ügynek?

— Semmi — felelte Zilahy. — Ez az ügy nem tragikus, hanem egyszerűen csak komikus.

Mi történt

Skagerraknál 1916-ban

A huszonnég év előtti óriási arányu tengeri ütközet. -- Jellicoe angol és Scheer német tengernagyok félelmetes párbaja. -- Még ma sincs eldöntve, hogy melyik fél nyerte meg a híres csatát

A Skagerrak tengerszorosban lezajlott tengeri csata és az eddigi legnagyobb aknamező létesítése a Skagerrakban és Kattegatban nemcsak a tengerszorosok földrajzi és stratégiai fontosságát állította ismét a világ szeme elé, de egyszerűs mind felidézi a mult világháboru legnagyobb tengeri csatájának emlékét, amely a skagerraki, illetve jutlandi csata néven vonult be a haditengerészet annaleiseibe. Mivel ennek a félelmetesen nagyarányu tengeri ütközetnek részletei már elmosódtak a kortársak emlékezetében, ismertetni kívánjuk a csata előzményeit és lefolyását, legtárgyilagósbab, egyben legalaposabb történetirójának, Holloway H. Frost amerikai korvettkapitányának közel hatszáz oldalas, hatalmas »The Battle of Jutland« című munkája után, melyet az író 1918-ban kezdett írni és 1936-ban 18 évi kutató munka után fejezett be.

Két admiralitást döntő csatára szorítanak

Ezerkilencszáztizenhat, a skagerraki csata éve, a kezdetekor a nagy döntések esztendejének ígérkezett. Az év elején Falkenhayn tábornok azt javasolta, hogy a németek verduni offenzíváját a tengerallatjóró háboru kiélesítésével kell támogatni. Az admiralitás főnöke helyeselte ezt a tervet és hangoztatta, hogy Angliát az esetben hat hónap alatt térdre kényszeríthetik.

A tengerallatjórók helyett azonban a hadiflottára hárult a feladat, hogy a német tengerészet átütőképességét bebizonyítsa. Erre annál is inkább szükség volt, mivel a verduni német offenzíva elkésredett állásháboruvá omlott össze, a német tartalékok kezdtek kimerülni, ezért a hadvezetőség a nagy költséggel megtermelt flottától várta, hogy a háboru első felében megszokott győzelmi hírek megszakadt láncát folytassa és a német népben ismét felébressze a győzelemben való hitet.

Scheer admirális tudta, hogy nagyobb német tengeri offenzíva az angol flotta ellen nagy kockázattal jár, sőt a német flotta teljes megsemmisítésével is járhat, hiszen a két flotta erőviszonya úgy

aránylott egymáshoz, mint a négy a héthez. Tudta azt is, hogy Németországban pánikot idézne elő, ha ilyen vállalkozás során súlyosabb veszteség érne a német hadiflottát.

Ennek ellenére megtette a szükséges intézkedéseket, hogy amennyiben a döntő összecsapás kikerülhetetlen, a német hadiflotta ebből győzelmesen, vagy súlyosabb veszteségek nélkül kerüljön ki.

Mindenekelőtt 1916 április hó 24 ikére az angol partok ellen tervezett támadást azért, mert ezen a napon kellett kitörnie a német vezérkarral előkészített ir forradalomnak.

Valóban április 25-én sikeres támadásokat intézett a német flotta néhány egysége az angol partok ellen.

Az oroszok a skagerraki átjáró felszabadítását kéri

A közvélemény, a kormány és az orosz szövetséges által szorongatva, az admiralitás és Jellicoe főparancsnok sem térhet többé ki a flotta döntő csatája elől. Propaganda szempontból is szüksége volt Angliának sikeres tengeri csatára, hogy visszaállítsa a világ megrendült hitét az angol flotta fölényében és a semleges államok előtt bebizonyítsa, érvényben van még a régi angol himnusz: »Britania rule the waves«. (Britannia uralkodj a hullámok felett.)

A találkozás így kikerülhetetlené vált és meg is történt a világ eddigi legnagyobb modern tengeri csatájában, a skagerraki ütközetben, mely 1916 május 30-án kezdődött.

Jellicoenak az volt a terve, hogy csapdát állít Scheernek, kicsalja a nyílt tengerre. Erre nem volt szükség, mert Scheer május 30-án előretörést rendelt el a Skagerrak felé. A flottamozdulatokra vonatkozó és szikratávíron leadott német parancsok egy részét az angol admiralitás felfogta és figyelmeztette Jellicoe-t, hogy a német flotta kifut a tengerre.

Közben a németek is gyanut fogtak, hogy szikratávírokat elfogták és ezért Scheer admirális az eredeti terv két fontos pontját megváltoztatta.

A németeknek viszont sejtelmese volt arról, hogy a Grand Fleet is felszedte a horgonyt és teljes gőzzel a Skagerrak felé tart Jellicoe parancsnoksága alatt. A kifutás pompás és tervszerű végrehajtása Jellicoenak egyik legnagyobb sikere volt. A felvonuló brit flottának szikratávírószünetet parancsoltak, nehogy elárulják utjukat.

A nagy összecsapás

Május 31-én délután 2 óra tájban látták meg egymást a két flotta könnyű egységei. Fél 3 órakor a brit Galatea került először a német Elbing tüzébe, amelyet azonnal visszonzott. Az előmérkőzés után a New Zealand látott először német csatahajókat. Német részről Hipper admirális, a skagerraki csata egyik, az ellenség által is nagybecsült hőse, adta meg a jelt a német csatahajóknak a tüzelésre, amelyre a brit csatahajók azonnal hasonló választ adtak. A brit flotta tűzbe került részének az angolok híres admirálisa, Beatty volt a parancsnoka. Forst megállapítja, hogy a német ágyuk jobban célbataláltak, mint britek. Pár perc alatt a brit Lion, Beatty admirális zászlóshajóját két súlyos találat érte. Az angolok a Seydlitz nevű német hadihajót találták el először. Az első veszteség is az angolokat érte. Az Indefatigable hevű brit csatacirkáló német páncélgránáttól találvá, el-süllyedt. Nemsokára ezután a Quen Mary nevű angol csatacirkálót érte halálos találat. Frost azt írja ezzel kapcsolatban: A Quen Mary legényisége a biztos halállal szemben úgy viselkedett, ahogy brit tengerészek ilyenkor mindig viselkedtek. A csata június 1-én éjszaka fél egyig tartott és a tárgyalagos tengerészeti szakértők véleménye szerint eldöntetlen eredménnyel végződött.

Ha a nyers tonnatartalmat nézzük csupán, úgy az angolokat érte a nagyobb veszteség, mert a csatában 117.000 tonna hajóteret vesztettek és 6800 embert, a németek vesztesége 63.000 tonna és 2300 ember volt. Viszont a német oldalon a megrongált hajók száma jóval nagyobb volt, mint az angol részen. Anyagi veszteséget viszonylagosan mégis a német flotta többet szenvedett, mint az angol.

Jellicoe admirális a csata után is, azóta is sokat támadták azért, mert megelégedett az eldöntetlen eredménnyel és nem vette üldözőbe a visszavonuló német flottát, amelyet szakértők szerint megsemmisíthetett volna, ami által felszabadul a Baltitengerre vezető átjáró és a németek arra kényszerülnek, hogy meglévő tartalékaikat az északi partvidék védelmére elvonják a nyugati frontról.

Jellicoe angol hidegvérrel türtte a támadásokat és háboru után megjelent emlékirataiban is makacsul ragaszkodott a skagerraki csata előtt, alatt és után vallott ama meggyőződéséhez, hogy az angol flottát nem volt szabad kitenni egy bizonytalan győzelemért olyan súlyos veszteségeknek, amelyek később a világbirodalom biztonságának csökkentését idézhették volna elő.

Játszának bizalommal Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-
nál.

Főelárusítóhely: Cluj, Str. Regina Maria

A telefonkisasszony tragédiája

Attáncolt éjszaka után, bál ruhában felakasztotta magát

Szilágycseh lakossága most is hatása alatt áll annak a szerelmi tragédiának amely egy viruló fiatal leány életét követelte áldozatul.

Kónyai Mancsi, a szilágycsehi postamesternő fogadott leánya és az ottani telefon kezelőnője szerelemre gyulladt egy idegen férfi iránt, aki nemrég került oda. A férfi azt mondta nőten és házassági ígérekkel szédítette a hiszékeny leányt.

Egy este — éppen bál volt a városkában, — megszólalt a városközi telefon és egy női hang Kónyai Mancsi udvarlóját kereste. A telefonbeszélő gyanút fogott és megkérdezte:

— Hát kicsoda Ön?

— X. Y. felesége vagyok, — válaszolta az idegen női hang a drót tulsó végéről.

Kónyai Mancsi előtt elsötétült a világ. A férfi, az udvarló nős volt...

A fiatal leány elvégezte hivatali kötelességét, majd vidámságot erőltetve magára, elment a bálba és végigtáncolta az éjszakát.

Hajnali 5 órakor pedig, amugy bál ruhában, a telefonközpontban elakasztotta magát. Amikor reggel benyitottak hozzá, ott találták függve a lámpakampóra erősített zsinegen. Már nem volt benne élet. A tragikus végű fiatal leányt óriási részvét mellett temették el.

Hogy indult el Pola Negri karrierje

Bejárta a világot az a hír, hogy Pola Negri, a világhírű filmművész nő eltűnt párisi otthonából.

Pola Negri személye ezzel kapcsolatban megint az érdeklődés előterébe lépett, bár valószínű, hogy az eltűnési hír csak reklámtrükk a népszerűségét vesztett művész nő érdekében.

Érdekes, hogy jeienleg Pöstyénben tart kurát Klotár Péter egyszerű földműves ember, aki sokkal többet tud Pol Negri-ről, mintsem azt egy ilyen egyszerű embertől

elvárnók. Klotár most elmondotta egy pöstyéni újságírónak, hogy igen élénken emlékezik azokra az időkre, amikor a kis Chalupecki Apollonia, kiből később Pola Negri néven híres művész nő lett, Neslus községben a nagyanyjánál lakott. Nagyanyja azért fogadta magához a kislányt, meri ennek az apja, Chalupecki János, egy egyszerű bádógos, a varsói hatóságokkal konfliktusba keveredett, miért is Szibériába deportálták. Klotár a pöstyéni vendég jóbarátja volt a száműzött Chalupeckinek, akiknek Varsó

közelében háza volt, amelyben kis báddgos-műhelyt rendezett be, — Amikor Szibériába kellett mennie, felesége, aki feltűnően szép lénnyel nő volt, egyidőre a kis Pola Negrivel magáramaradt, majd ké-

sőbb férjének anyjához Nesfusba költözött. Nemsokára ezután Oroszországba ment és magával vitte a kis Apollóniát is, aki azután az orosz baletthez szerződött. Innen indul ki a karrierje.

A hustalan napok eltörlését kérik a nyári hónapokra

Az ország összes közlelmezési céheinek küldöttségei megjelennek a fővárosban és a nemzetgazdasági minisztériumban eljárnak az egészségügyi törvény rendelkezéseinek enyhítése, valamint a szerdai és pénteki hustalan napok ügyében. A temesvári helytartóság érdeklőjeinek részéről Secher Alexandru pékmester, a cég alelnöke és Gajó Andrei titkár utaznak Bukarestbe. Az élelmezési ipar munkaadói kérik fogják, hogy a nyári hónapokban, május elsejétől októ-

ber elsejéig a hustalan napok megtartását a minisztérium függessze fel, mert a mészárosok és hentesek árujának legnagyobb része romlandó, egyes cikkek pedig huszonnégy óráig sem állanak meg.

A kötelező hustalan napok folytán súlyos károkat szenvednének, mivel árujuk elromlana. Azonkívül szorgalmazták az ipari műhelyek, kzl és üzletekkel elrendelt egészségügyi intézkedéseknek az enyhítését.

S z i n h á z

Hétfő fél 9: Aranymadár. (Az elmúlt évek egyik legnagyobb sikerű operettje, teljesen új szereposztásban és betanulásban. Rendező: Gróf László. Vezényel: Szabó Ica. Főszereplők: Krémer Mancsi, Bázsa Éva, Czopán Flóri, Réthelyi Ödön, Csengeri Aladár, Fülöp Sándor, Borovszky Oszkár, stb. Premier bérlet 35. szám. A premier bérlet jegyeit kívá-

natra visszaváltja a pénztár.) Kedd d. u. 3: Paprikás csirke. (Olcsó helyárrakkal.)

Délután 6: Pozsonyi lakodalom. Este 9: Aranymadár. (Rendes bérlet 35. A bérlet jegyeit kívánatra visszaváltja a pénztár.)

Szerdán este fél 9: Vén bakancsos és fia. Népszínmű dalokkal és táncokkal. (A Népkö-zösség előadásorozatában.)

Megemlékezés Szabó Jenőről

Fáradhatatlan munkás életet ragadott el a kérielhetetlen halál. Mi, akik Szabó Jenőt kolozsvári első megtelepedése pillanatától ismertük, naponta láttuk gondokkal küzdő arcát, még a világháboru kitörése előtti időben, amikor egy még névtelen, de ambiciózus fiatal kereskedő igyekezett gyökeret verni Kolozsvár gazdasági életének talaján, mi tudjuk csak megítélni, hogy mennyit küzdött, dolgozott.

Édesapámmal, akinek alig pár lépésnyire tőle (a mai Bauch-üzlet helyén) volt az üzlete — jó barátságot tartott fenn. Számtalanszor panaszkodtak el egymásnak az akkori boldog időkben — óriásnak hitt kereskedői bajai-

Az azóta megváltozott idők most mutatják meg igazán, hogy az akkori gondok ma jelentéktelen tüzsurásoknak sem lennének tekinthetők — s mégis akkor mennyi idegizgalomnak voltak kufforrásai. Haj, azóta immáron a második háboru zajlik le. A viszonylagos nyugalomhoz szokott szervezett nem bírta el a repülőgépek gyorsaságával haladó idők változását, a tulzottan igénybevett szív felmondta a szolgálatot. S ma

már a két barát valahol az örökkévalóság messzeségében talán ismét találkozott, hogy a földi életben félbeszakadt csevegéseiket most mar az idő és tér korlátozásai nélkül folytassák. És onnan tekintenek le elhagyott hozzátartozóikra, kik sohasem felejtetik el őket.

Kicsoda Quisling?

A dicstelen véget ért oslói nemzeti szocialista bábormány feje Vidhun Quisling néhány évvel ezelőtt köztisztviselő volt Norvégiában. A kormány azonban már régebben elcsapta. Quisling 1938-ban, Hitler uralomrajutása után megalapította a norvég nemzeti szocialista pártot, a „National Samling”-et. Néhány hónappal később Quisling fellépett az 1933 októberi választáson. Az 1,240.000 szavazatból mindössze 28 ezer szavazatot kapott. 1936-ban Quisling és jelöltjei feleannyi szavazatot kaptak mint 1933-ban.

Hirdessen

a „V I L Á G”-ban

HASZNÁLJON

préselt élesztőt

mely az egészségére nem ártalmas

Miért száműzték az angol lapokból az időjárásjelentést?

Anglia különös háboruja: a fecsegés ellen

Ama kevésszámú jel között, amely az embernek itt eszébe jutná a háborút, előkelő helyet foglalnak el egy új háborús kampány plakátjai. Ezek a plakátok arra hívják fel a közönséget, hogy ne fecsegen.

A fecsegés ellen már a háború kitörése után hadjáratot indított Anglia. A vendéglőkben, színházakban feltűnő helyen figyelmeztetések jelentek meg: «A falnak is füle van, vigyázzunk, miről beszélünk». Most pedig egymásután jelennek meg az utcán a kampány falragaszai.

Az információs minisztérium, amely az »Anti-Gossip Campaignt« a fecsegés elleni hadjáratot vezeti, egymásután szerződtette le a legtehetségesebb rajzolókat propaganda plakátok tervezésére.

Például Fougasse-t. Ez a francia nevű angol fogalom Londonban. Fougasse rajzhumorista. Nem karikaturákat rajzol és nem »cartoon«-okat: a gunyrajz két ismert fajtáját, hanem egészen eredeti és semmi máséhoz nem hasonlítható rajzbohózatokat.

Fougasse-t nyolc plakát megrajzolására szerződtette a Ministry of Informations s ma London ezeken mulat.

Egyik jobb, mint a másik.

A klubman már az időről is csak óvatosan beszélnek

A plakátok azonban csak részei a fecsegés elleni hadjáratnak. Az angol rádió a közelmúltban nem kevesebb, mint tizenegy előadást rendezett a fecsegés veszélyeiről. Figyelmeztették az összes angol kocsmákat, hogy tulajdonosaik »baráti tanács« formájában hassanak oda: vendégeik a pult előtt, ahol bárki kihallgathatja őket, vigyázzanak, miről beszélnek.

A klubokkal már nehezebben ment a dolog. Tudni kell, hogy az angol ember számára a klub valószínűleg otthon. Egy klubtagtól ilyen formán nem volt könnyű dolog elvárni, hogy »otthon«, baráti körben is begombolkozzék. A minisztérium éppen ezért a klubok titkárait kérte fel az ügy tapintatos elintézésére.

A riportot két moziban fejezem be, hol a »nagyfilm« előtt és a híradók után most a minisztérium propagandafilmjeit játsszák.

Az egyik West-endi moziban a »Dangerous Comment (Veszélyes kommentár) című propaganda-filmet játsszák, amelynek Frank Lawton és Penelope Dudley-Ward, a két ismert angol filmszínész a főszereplői. A film témája az, hogy a Royal Air Force egyik tisztvise-

lője három koktéll hatása alatt elmondja feleségének, hogy a légi haderő nemsokára támadásra indul egy ellenséges municigyár ellen. Az asszony elmondja a dolgot a »legjobb barátnőjének«, aki viszont elfecsegi egy elegáns bárban, ahol a »barman« meghallja és azonnal továbbadja az ellenséges ügynököknek.

Egy másik moziban más propagandafilmet mutatnak be, amelynek »All Hands« a címe. Sokkal drámaibb, mint a »Dangerous Comment« és sokkal izgalmasabb. John Mills játssza a főszerepet, egy angol matrózt, aki szeretőjének elmondja a vendéglőben, hogy hirtelen visszahívták szabadságáról, mert a hajójuk aznap este elhagyja a portsmouthi kikötőt. A pincérnő, aki szereti a fiatalokat, sajnálkozva mondja el a vendéglő tulajdonosának: milyen kár, hogy a tengerész alighogy megérkezett már újra utnak kell indulnia. A tulajdonos szintén sajnálkozik, de pár perccel később már moziban ül s egy óvatlan pillanatban kis papírdarabot nyújt át egy embernek. A férfi azonnal otthagyja a mozit és napvirón közli az információt egy másik kémnel, aki viszont rádió útján értesít egy ellenséges tenger-alattjárót. A hajót elsüllyeszti és az öreg pincérnő busan mormolja

maga elé: ki hitte volna? Tegnap még itt beszélgettek előttem...

A film pár nappal ezelőtt a »premierjén« tapsof kapott. Meg is érdemi. A legfinomabb propaganda. Egy szóval se mutat rá a tanulságra, ezt azonban lehetetlen le nem vonni belőle.

Diéta nélkül is meggyógyult gyomorpufladás....

Nagyságos Gyógyszerész ur!

Tisztelettel értesitem, hogy feleségemnek az elhasznált 5 üveg »Gastro D.« teljesen megszüntette a majdnem 4 évig tartó gyomorpufladást, miért is teljes köszönettel vagyok. Diéta nélkül is jól érzi magát és mindenféle ételt ehetik. Több ismerősömnek ajánlottuk, kiknek szintén javulást adott. Előrelátásból azonban, mivel nem lehet tudni, nem tér-e vissza, illetve nem újult meg a baj, tisztelettel kérek címemre utárvétel 5 üveg »Gastro D.«-t küldeni, hogy minden eshetőségre kéznél legyen a gyógyszer. Maradok teljes tisztelettel: Halmos Ödön Sibiu, Str. Moara de scoarță No. 39. 1939. február hó 22-én.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lej utárvét mellett, Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

H i r d e s s e n

a

„V I L Á G“-ban,
mert hirdetése itt eredményes lesz.

Akarják, hogy

boldog

ünnepük legyen?

Játszanak az állami sorsjátékon.

Április 15 és 18-án

szétsztanak a játékosok között egy

8 millió lejes

főnyereményt — Tizenhárom

1.000.000 lejes nyereményt

valamint számos 400.000, 200.000, 100.000 stb. nyereményt.

Megoldották a zsirosarc- bőr problémáját!

A zsiros, pattanásos arc bőr igen gyakran a helytelen puderkeverék használatának eredménye. Nemcsak a zsiros arc bőr oka ismeretes ma már, hanem eltüntetésének módja is.

A SULFAMYL-puder mikroszkopikus elosztása kén és egyéb hatóanyagok tartalmánál fogva megszünteti az arc zsiroságát és pattanásait. Az arcot üdév és bársonyossá teszi. Éjjelre kitűnő szolgálatot tesz a

SULFAMYL-arckrém.

TIPOGRAFIA „VICTORIA“, CLUJ